

**Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка**

Кафедра історії України, археології та спеціальних
галузей історичних наук

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ
КУРСОВИХ РОБІТ**

Тернопіль - 2020

Методичні рекомендації щодо написання курсових робіт для студентів освітньої програми «Історія та археологія» спеціальності 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки.

Розробники:

І. С. Зуляк – доктор історичних наук, професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

А. Б. Кліш – доктор історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Затверджено на засіданні кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук.

Протокол від «27» серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук (Бармак М.В.)

Курсова робота — самостійний вид навчальної діяльності студента, який виконується після закінчення вивчення певного предмета або групи дисциплін. Написання та захист курсової роботи є важливим підготовчим етапом для реалізації наступного, складнішого завдання — виконання дипломних і магістерських робіт.

Курсова робота має навчально-дослідницький характер і виконується під керівництвом наукового керівника. Написання курсової роботи є обов'язковою частиною навчального процесу, що передбачено навчальними планами.

Курсові роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Курсова робота повинна засвідчити вміння студента здійснювати пошук та аналіз джерел інформації, самостійно систематизувати теоретичні знання, робити обґрунтовані висновки, викладати текстовий матеріал у стислій формі грамотно й логічно, виступати із презентацією результатів роботи.

Тематика курсових робіт щорічно визначається і затверджується кафедрою та оголошується студентам на початку навчального року. Вона повинна відображати практичні вимоги відповідної галузі, містити елементи науковості й дослідництва, сприяти набуттю студентами навичок самостійної творчої діяльності.

Контроль за написанням курсової роботи здійснює науковий керівник.

Облік курсових робіт веде лаборант кафедри у відповідному журналі.

Наукове керівництво

Керівництво курсовими роботами здійснюють зазвичай найбільш кваліфіковані викладачі. Науковий керівник призначається рішенням кафедри.

Обов'язки наукового керівника:

Розробляти та подавати кафедрі для затвердження тематику курсових робіт.

Надавати систематичні консультації студенту.

Контролювати хід виконання роботи відповідно до встановленого плану, здійснювати проміжну атестацію.

Науковий керівник має право не атестувати студента на етапі проміжної атестації, не допустити студента до захисту курсової роботи або відмовитися від наукового керівництва в разі систематичного порушення студентом плану написання курсової роботи і неможливості контролювати хід виконання роботи з вини студента.

Рішення про заміну наукового керівника приймає декан на основі розгляду письмової заяви керівника або студента з обґрунтуванням підстав для зміни наукового керівника.

Графік виконання курсової роботи

Студентам надається право вибору теми курсової роботи.

Затвердження тем курсових робіт та призначення наукових керівників здійснюються у визначений графіком навчального процесу термін.

Протягом місяця від дати отримання теми студент повинен подати науковому керівнику розгорнутий план курсової роботи, а також огляд опрацьованої літератури.

У встановлені кафедрою терміни (не пізніше, ніж за місяць до кінцевого терміну подання роботи на кафедру) студент повинен пройти проміжну атестацію з виконання курсової роботи.

Завершена курсова робота представляється на кафедру не пізніше, ніж за три дні до захисту. У випадку порушення термінів і порядку подання курсової роботи студент не допускається до захисту.

Курсові роботи зберігаються на кафедрі протягом одного року, потім списуються в установленому порядку.

Вимоги до змісту і структури курсової роботи

Курсова робота зазвичай має таку структуру:

- титульний лист;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

Зміст містить пронумеровані назви розділів і параграфів курсової роботи із зазначенням номерів сторінок.

Вступ охоплює обґрунтування теми курсової роботи та її актуальність, мету і завдання дослідно-пошукової роботи, визначення її об'єкта і предмета, методів збору і обробки інформації та стислий аналіз одержаних результатів.

Основна частина роботи складається з розділів, що повністю розкривають тему.

Висновок відображає узагальнені результати курсової роботи відповідно до поставлених завдань.

Список використаних джерел оформляється відповідно до державних стандартів.

У додатках подаються матеріали, що мають ілюстративно-довідкове значення і є доцільними для повнішого висвітлення теми, наприклад, копії документів, витяги із звітних матеріалів, окремі положення інструкцій і правил, статистичні дані, рисунки, схеми тощо.

Захист курсової роботи

Захист курсової роботи проходить на засіданні комісії, у складі не менше 2-х викладачів, у тому числі наукового керівника.

Дата захисту передбачається графіком підсумкового семестрового контролю на факультеті.

Захист курсової роботи включає в себе короткий виступ студента,

його відповіді на запитання членів комісії. У виступі студента відображаються актуальність теми, завдання курсової роботи та її основні результати.

Після закінчення процедури захисту комісія ухвалює рішення щодо підсумкової сумарної оцінки за курсову роботу з урахуванням орієнтовних критеріїв, представлених в п.б., у тому числі конкретизованих додаткових показників (участь у конференціях, публікація результатів пошукової роботи тощо).

Результати захисту в той же день оголошуються і заносяться у заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план студента (залікову книжку).

У разі отримання підсумкової сумарної оцінки менше 60 балів за 100-бальною шкалою ЄКТС («незадовільно» за національною 5-бальною шкалою) або у випадку, якщо курсова робота не була допущена до захисту, у заліково-екзаменаційній відомості робиться відповідний запис про академічну заборгованість з курсової роботи. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється шляхом повторного виконання курсової роботи за новою темою або виправлення недоліків у підготовленій курсовій. Студент може бути допущений до повторного захисту курсової роботи у встановлений в університеті термін ліквідації академічної заборгованості.

Оцінювання курсової роботи

У підсумковій оцінці за курсову роботу враховуються такі критерії:

Якість обґрунтування теми (опрацювання навчально-наукової проблеми, її зв'язок з практикою, сучасними інноваційними процесами в галузі).

Науково-теоретичний рівень змісту: творчий підхід до аналізу явищ і процесів, уміння самостійно працювати з інформаційними джерелами, аналізувати концепції й використовувати теоретичні положення стосовно теми дослідження, узагальнювати окремі факти і процеси, робити висновки.

Науково-прикладний (практичний) рівень змісту: уміння виокремлювати практичні елементи наукової проблеми й формулювати припущення, які можна перевірити експериментально; уміння здійснювати обробку одержаних результатів; наявність і практична цінність додатків; практичне застосування результатів роботи.

Використання методів дослідження, їх різноманітність та логіка застосування.

Правильність оформлення курсової роботи (у тому числі посилок наджерела й оформлення їх списку).

Своєчасність подачі курсової роботи на кафедру.

Захист курсової роботи.

Оцінки за якість виконання курсової роботи та результати її захисту відображаються в сумарній підсумковій оцінці.

Студент не допускається до захисту курсової роботи у випадках:

Порушення термінів подачі робіт на кафедру без поважних причин — лаборант не приймає курсову роботу, про що робиться відмітка в журналі обліку курсових робіт.

Грубих порушень професійної етики (див. п.7) — керівник курсової роботи повідомляє про такий факт комісію, яка приймає рішення про допуск курсової роботи до захисту. В обох випадках вважається, що студент має академічну заборгованість з курсової роботи. Йому виставляється незадовільна оцінка й рішенням кафедри пропонується нова тема роботи, яку студент повинен виконати й захистити у встановлений в університеті термін ліквідації академічної заборгованості. В інших випадках (хвороба, відрядження тощо) студент має право на продовження термінів семестрового контролю.

Професійна етика

У процесі підготовки курсової роботи особлива увага звертається на недопущення порушення студентами правил професійної етики. До таких порушень відносяться насамперед плагіат, фальсифікація даних і помилкове цитування.

Плагіат передбачає наявність прямих запозичень без відповідних посилань з усіх друкованих та електронних джерел, захищених раніше курсових та випускних кваліфікаційних робіт, кандидатських і докторських дисертацій.

Фальсифікація передбачає підробку або зміну вихідних даних з метою доведення правильності висновку (гіпотези і т. ін.), а також умисне використання неправдивих даних як основу для аналізу.

Помилковим вважається цитування, яке має посилання на джерело, яке такої інформації не містить.

Виявлення зазначених порушень професійної етики є підставою для зниження оцінки за курсову роботу (включно — до незадовільної оцінки).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	зараховано
74–81	C		
64–73	D	задовільно	зараховано
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни